

СОЦІАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ СПОРТУ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Спорт виступає могутнім засобом соціального становлення особистості людини, а також активного вдосконалення її індивідуальних якостей, у тому числі соціально значущих.

Роль спорту сьогодні люди бачать по-різному: хтось вважає за краще дивитися його по телевізору, хтось просто займається певним видом спорту, а для когось спорт є засобом існування. Посеред останніх є і діючі спортсмени, і тренери, лікарі, директори різних спортивних суспільств тощо. І кожний з них вносить свій внесок в розвиток спорту на нашій планеті.

Який соціальний сенс мають спортивні рекорди? Чи виправдані надвеликі зусилля людини у «великому спорті»? Спорт є соціальним феноменом сучасного світі чи він сфокусований на моделюванні людиною свого власного тіла? Ці питання – також зі сфери феномену спорту у сучасному світі. Філософія спорту – філософська дисципліна, що вивчає спорт як соціальне та культурне явище, у його взаємозв'язках з іншими сферами життєдіяльності сучасного людства.

Узагальнивши розмаїття концепцій сучасної філософії спорту щодо природи цього явища, можна стверджувати, що спорт сформувався після усвідомлення людиною своєї переваги над всім іншим світом, своєї самодостатності і збагнення широти своїх можливостей. Згодом спорт став однією з форм людської свободи й у такій якості знайшов загальне визнання.

Античні атлети розглядали змагання як одну з форм поклоніння богам – творцям фізичної форми людини. На відміну від Давнього світу, спорт за часів Нового часу з'явився як втеча від нудьги. Сучасні аналітики пов'язують походження сучасного спорту з розвитком міської культури та інфраструктури, з новими можливостями проведення дозвілля, з комерційним інтересом як його рушійною силою. Яскравим прикладом останнього є королівські перегони в Англії, які зіграли істотну роль у появі й розвитку світового спорту. Термін «тренінг» виник на британських стайнях і спочатку означав підготовку коней до змагань. Кінні забіги збирали величезні натовпи публіки, що приходила не тільки розважитися, але й укласти парі, зробивши ставку. Азарт, що штучно підігрівався, збуджуючи пристрасті, часто приводив до колотнеч, що привертали увагу глядачів не менш, ніж самі змагання. Спорт ставав видом соціальної поведінки, шоу-видовищем тощо.

На початку свого розвитку сучасний спорт розділився на два протилежних види: професійний (наймані бійці) і любительський, спочатку як спорт джентльменів. Проте вже в останнє десятиріччя XX ст. любительський спорт практично припинив існування. Античний спорт припинив своє існування ще у 393 р. до н.е., коли було заборонено проведення Олімпійських ігор. Середньовіччя відрізнялося повним занепадом фізичної культури, церква насаджувала у свідомості пастви образ безтілесного страждальника, який зневажав власне тіло, й помисли якого спрямовані включно у надтілесні сфери. З добою Відродження тілесність людини представляється інструментом душі, своєрідним матеріалом для творчості – і починаючи з XV ст. у найбільш розвинених країнах Європи започатковуються уроки фізичної культури (наприклад, приватна школа тілесних вправ у Падуї, 1407-1422 рр.).

У сучасному світі спорт пронизує всі рівні національних та міжнародного соціуму, здійснюючи широкий вплив на основні сфери життєдіяльності людства. Він впливає на національні відносини, ділове життя, суспільне положення, формує моду, етичні цінності, спосіб життя людей. Спорт, навіть, здатний з'єднати всю націю воедино, чого не вдається сьогодні ні релігії, ні тим більше політикам. Як національне захоплення, здатне згуртувати суспільство єдиною національною ідеєю, наповнити своєрідною ідеологією, прагненням людей до успіху, до перемоги, спорт, дійсно, володіє могутньою соціалізуючою силою.

Спорт – форма життєдіяльності, яка увійшла у життя людини вагомим чинником впливу. Спорт – це і дозвілля, і видовище, і бізнес, і здоров'я, і захист. Спорт, і ширше фізична культура, стали частиною життя кожної людини, яка дозволяє людині розслабитися, веселитися, відпочивати, зміцнювати власне здоров'я, заробляти гроші і захищати себе й близьких. Розвиток спорту став одним із пріоритетних завдань багатьох держав. Спорт і фізична культура, беззаперечно, повинні розвиватися і стати тими рушіями суспільного прогресу, завдяки яким сучасна людина самотверджується у сучасному світі.